

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Jávor és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dévényi Márton ügyvéd és dr. Molnár Csilla ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Szalay János ügyvéd által képviselt alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Fejér Megyei Bíróság 2009. december 15. napján kelt 27.P.22.783/2008/18. számú ítélete ellen, a felperes részéről 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.000.000 (hétmillió) forintot és ennek 2003. november 15. napjától számított évi 20% késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a per főtárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helybehagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 180.000 (száznyolcvanezer) forint + ÁFA első- és másodfokú ügyvédi munkadíjat és 840.000 (nyolcszáznegyvenezer) forint kereseti és fellebbezési eljárási illetékköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Felperes a fizetési meghagyással indult eljárásban az alperest 11.571.000 forint tőke és ennek 2003. november 15. napjától a kifizetésig járó évi 20%-os kamata megfizetésére kérte kötelezni a Ptk. 523. § (1) bekezdésére figyelemmel. Kérelme indokául előadta, hogy az alperes és a perben nem álló **XX** között 2003. augusztus

14. napján kölcsönszerződés jött létre, mely szerint az alperes 2003. november 14-i lejáratl a keresetben megjelölt összegű kölcsönt nyújtotta az alperes részére évi 20% késedelmi kamat kikötése mellett. Közlése szerint a perbeli tartozást **XX** engedményezte részére. Állította, hogy az alperes a kölcsönszerződésben foglalt fizetési kötelezettségének felhívás ellenére nem tett eleget.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vonta kétségbe, hogy **XX**-től egy alkalommal 5.000.000 forintot kapott kölcsön, azonban a 2002. szeptember 19-én kelt kölcsönszerződés már 7.000.000 forintot, azaz 5.000.000 forintnak 2 hónapra esedékes havi 20-20%-os ügyleti kamatát is magába foglalta. Közlése szerint a további szerződésmódosításokat és kölcsönszerződéseket - így a perbeli kölcsönszerződést is - kényszer hatására írta alá, azok alapján pénzmozgás nem történt. Hivatkozása szerint eddigi tartozását a kölcsönadó részére már megfizette. Előadta, hogy zsarolás és csalás büntette miatt **XX**-gyel szemben büntető feljelentést tett, mely eljárás büncselekmény hiányában megszűnt. Perbeli állításai alátámasztására hivatkozott a büntetőeljárásban tett tanúvallomásokra.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 forint perköltséget. Ítélete indokolásában megállapította, hogy **XX** mindösszesen 5.000.000 forint kölcsönt nyújtott az alperesnek, aki ezt az összeget kamataival együtt hiánytalanul visszafizette. Az elsőfokú bíróság a jelen per és a büntetőeljárás adatai alapján megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés aláírásakor az alperes kényszerhelyzetben volt, mivel csak annak aláírását követően vehette kézhez a **XX** jelzálogjogával terhelt k-i ingatlana értékesítéséből befolyt és őt megillető vételár részletet. Az ítélet szerint ezen alperesi előadást támasztja alá az a tény is, miszerint a perbeli kölcsön fedezeteként felajánlott és a végrehajtó által 4.200.000 forintra értékelt dinnyési ingatlan a jelen kölcsönre kellő biztosítékot nem nyújthatott. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes és **XX** között - figyelemmel a Ptk. 205. § (1) bekezdésére - 2003. augusztus 14. napján kölcsönszerződés nem jött létre, mivel mindkét szerződő fél részéről hiányzott a kölcsönszerződés megkötésére irányuló akarat. Álláspontja szerint az alperes ezen a napon a kiskunlacházi ingatlana eladásából származó vételár részt vette át. A bíróság a további tanúmeghallgatásra irányuló felperesi bizonyítási indítványt mint szükségtelent mellőzte, mivel a kihallgatni kért tanúk a büntetőeljárás során már vallomást tettek, tőlük a perbeli tényállás megállapításához szükséges további nyilatkozat nem volt várható.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatásával kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, mert azt olyan bizonyítékokra alapította, amelyeket a nyomozási iratok között lévő tanúvallomások, valamint alperes tanúként tett vallomásai cáfolnak, ezért az ítélet indokolása iratellenes megállapításokat tartalmaz. Kiemelte: az alperessel szemben fizikai kényszer alkalmazása sem a büntetőeljárásban, sem jelen perben bizonyítást nem nyert, ilyen típusú kényszer alkalmazását az elsőfokú bíróság sem állapította meg. A

felperes szerint a támadott kölcsönszerződés aláírásakor az alperes nem volt kényszerhelyzetben, mivel a felperes korábbi tartozásai a jelzáloggal terhelt D-i ingatlan értékesítését követően visszafizetésre kerültek, tehát **XX** eddigi követelése megszűntek. Megítélése szerint nem tekinthető kényszerhelyzetnek az a körülmény sem, miszerint az alperesnek azért kellett volna aláírnia egy kölcsönszerződést 11.571.000 forintról, hogy 7.000.000 forinthez hozzájusson. Utalt dr. **ZZ** okiratot szerkesztő ügyvéd nyilatkozatára is, miszerint az alperest az okirat aláírását megelőzően kényszer és fenyegetés nem érte, az alperes a szerződést szabad akaratából írta alá. A felperes álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az alperes részére 2003. augusztus 14-én átadott pénzösszeg jogcíme nem kölcsön, hanem vételár rész volt. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe dr. **YY** ...Bü. számú eljárásban 2006. január 11-én tett tanúvallomását, miszerint az alperes előtte elismerte a **XX** felé fennálló 11-12 millió forint tőketartozását. Felhívta a figyelmet arra, hogy **AA** tanú a ...Bü. számú jegyzőkönyvben (1043. oldal) is 12 millió forint összegű tartozásra emlékezett. A felperes tévesnek tartotta az ítéletnek a dinnyési ingatlan forgalmi értékére történő ítéleti hivatkozást is, mivel az alperes ezen ingatlanon felül további két székesfehérvári ingatlant ajánlott a perbeli kölcsön fedezetéül - amennyiben azok a tulajdonába kerülnek. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság tévesen vette számba a 2003. augusztus 14-ét megelőzően kötött kölcsönszerződéseket, mivel azok a perbeli kölcsönszerződés megkötéséig kiegyenlítésre kerültek.

Túlzottnak találta az alperes részére fizetendő 200.000 forint összegű perköltséget, mert az nem áll arányban az alperesi képviselő által kifejtett munkával. Kérte a másodfokú eljárásban tanúként meghallgatni dr. **YY**-t, **II**-t és **AA**-t.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, megismételve az első fokú eljárásban tett nyilatkozatát.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, azonban a feltárt bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével értékelte. Ezért az általa megállapított tényállás és az abból levont jogkövetkeztetés részben okszerűtlen, nem helytálló.

A Pp. 164. § (1) bekezdése kimondja, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

A Pp. 163. § (2) bekezdése értelmében a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező, vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás [141. § (2) bekezdése] ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételye nem merül fel.

A Pp. 193. §-a értelmében az olyan tényállásra vonatkozóan, amely okirattal bizonyítható, az egyéb bizonyítást a bíróság mellőzheti.

A Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerint a magánokirat az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el, feltéve, hogy ügyvéd az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előtte aláírta vagy aláírását előtte sajátkezű aláírásának ismerte el.

A teljes bizonyítóerejű magánokiratnak kötött bizonyító ereje van. A bíróság annak alapján köteles elfogadni, hogy az okiratot aláíró fél az okiratban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta vagy magára nézve kötelezőnek ismerte el; tehát az okiratban foglalt nyilatkozatot magáévá tette. A felperes által becsatolt okirat alakilag megfelelt a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontjában írt feltételeknek, így a teljes bizonyítóerejű magánokirat kötött bizonyító ereje az ellenkező bizonyításig áll fenn.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, miszerint a felperes jogelődje részéről bizonyítottan olyan jogellenes fenyegetés történt, amely alkalmas lett volna az alperes érdekeivel ellentétes cselekvés kiváltására [Ptk. 210. § (4) bekezdés]. Nem vitás, hogy a szerződéses nyilatkozat jogellenes fenyegetés címén megtámadható, ha a fenyegetés a fél vagy hozzátartozói fizikai bántalmazásának kilátásba helyezésével valósul meg, illetve ha a nyilatkozó fél vagy hozzátartozója ellen akár személyi, akár vagyoni jogellenes hátrány kerül kilátásba helyezésre. Járhat a fenyegetés pszichikai hátrány okozásával is. A perbeli esetben az alperes részéről állított felperesi jogelőd fenyegetésének bizonyítása nem történt meg, azt sem az elsőfokú, sem a büntetőeljárásban meghallgatott tanúk vallomása minden kétséget kizáró módon nem támasztotta alá. Az okiratot szerkesztő ügyvéd vallomása szerint sem utalt semmilyen körülmény arra, hogy az alperes a perbeli okiratot a felperesi jogelőd fenyegetése hatására írta volna alá. Az alperes által felhozott „kényszerhelyzet” a Ptk. 210.§ (4) bekezdésében írt feltételeknek csupán a szó köznapi értelmében felel meg, azonban nem tekinthető olyan releváns oknak, amely a kölcsönszerződés sikeres megtámadására okot ad. Az alperes szabad akaratát bizonyítja az elsőfokú bíróság ítéletében is tényként megállapított az a jogakarata, hogy a G., szám alatti ingatlant hozzátartozói nevére átíratta és a hozzátartozói H. Bank által nyújtandó szabad felhasználású hitel biztosítékeként ezen ingatlan megterheléséhez már nem járultak hozzá. Amennyiben az alperes valóban komoly fenyegetés vagy kényszer hatása alatt lett volna, nyilvánvalóan e jogcselekmény végrehajtásában is gátolva lett volna az esetleg kilátásba helyezett kényszer hatására. Mindezeket az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a bizonyítékok mérlegelésekor. A Fővárosi Ítéltábla a bizonyítékok felülmérlegelésekor figyelembe vette XX korábbi nyilatkozatát is, amely szerint az alperes a támadott kölcsönszerződés aláírásakor már neki nem tartozott. A feltárt bizonyítékok felülmérlegelését követően a másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság

azon álláspontját, miszerint a felek szándéka nem irányult a perbeli kölcsönszerződés megkötésére.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jogelődje és az I. rendű alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján érvényes kölcsönszerződés jött létre, amely szerződést az alperes a Ptk. 277. § (1) bekezdésében foglaltak szerint teljesíteni köteles. A peradatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kölcsönszerződés aláírásának napján az alperes 7.000.000 forintot vett át a felperes jogelődjétől. Az alperes azonban hitelt érdemlő módon nem bizonyította, miszerint a kölcsönszerződés aláírásának napján - az általa is beismert - 7.000.000 forintot nem kölcsön, hanem vételár részlet címén vette át. Rámutat a másodfokú bíróság, hogy a felperes és **XX** között 2004. november 18. napján létrejött engedményezési szerződés 2. pontja szerint **XX** is 7.000.000 forint ellenérték fejében engedményezte a perbeli követelést a felperes javára. Ezen engedményezési szerződésben azonban a perbeli követelés **XX** részéről nem mint bizonytalan követelés került engedményezésre. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a felperes követelésének sikertelensége esetére nem hívta perbe a hitelezőt. A felperesi engedményező jogelőd tanúkénti meghallgatása során nem tudta határozottan megjelölni, hogy a perbeli kölcsönszerződésbe foglalt 11.571.000 forint kölcsönösszeg pontosan milyen részekből állt. Hivatkozása szerint a kölcsönösszeg "bizonyos költségeket", pl. földhivatali eljárás költségét is magába foglalta (6. sorszámú jegyzőkönyv 9. oldal), amely előadásának valódisága kétséges. Ezen tények is azt támasztják alá, hogy a kölcsönszerződésben foglalt összegből valójában csupán 7.000.000 forint került ténylegesen átadásra az alperes részére, nem pedig a feltüntetett összeg, melyet viszont az alperes a szerződés szerinti késedelmi kamatával együtt köteles a felperesnek visszafizetni. Dr. **YY** és **AA** tanúk a büntetőeljárásban valóban nyilatkoztak az alperesi tartozás mértékéről, azonban vallomásukból a tartozás pontos összege és időpontja szintén nem állapítható meg. Az alperes számos tartozására is tekintettel ezen vallomásokat a másodfokú bíróság a bizonyítékok sorából mellőzte. A másodfokú bíróság nem találta szükségesnek a fellebbezésben megjelölt tanúk meghallgatását sem, mivel a büntetőeljárásban már tanúvallomást tettek, nyilatkozatuk rendelkezésre áll, azokat értékelte. Ezért a bíróság a felperes ezen irányú kérelmét mint szükségtelent elutasította.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta. Mivel a felperes fellebbezése részben vezetett eredményre, a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdése alkalmazásával, a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel, az alperest kötelezte a felperes első- és másodfokú részperköltségének megfizetésére.

, 2010. május 4.

. Lizák Tibor sk.

a tanács elnöke
. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

Dankó Zsuzsanna
írnok